

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น
และการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

โดย

คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบ
ที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข
ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของร่างกฎหมาย	1-1
1. ชื่อร่างกฎหมาย	1-1
2. หลักการและเหตุผล	1-1
3. ผู้เสนอร่างกฎหมาย	1-2
ส่วนที่ 2 การรับฟังความคิดเห็นและสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น	2-1
1. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น	2-1
2. ตารางเปรียบเทียบร่างกฎหมาย	2-2
3. ผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย	2-4
4. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็น	2-4
5. ระยะเวลาและวิธีการการรับฟังความคิดเห็น	2-5
6. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น	2-7
ส่วนที่ 3 รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างกฎหมาย	3-1
1. ความเป็นมา สภาพปัญหา ความจำเป็นที่จะต้องตราพระราชบัญญัติ	3-1
2. ความสอดคล้องของร่างกฎหมาย	3-1
3. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ	3-2
4. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น	3-2
5. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย	3-3
6. ผลกระทบของร่างกฎหมายที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (CORRUPTION)	3-4
7. การกำหนดให้มีระบบอนุญาตอนุมัติหรือการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่	3-4
8. การกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ	3-4
9. บทกำหนดโทษ	3-5
ส่วนที่ 4 การเปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างกฎหมาย	4-1

บทสรุปผู้บริหาร

นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้สภาพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยเห็นว่าการกระทำความผิดต่อศาสนาในประมวลกฎหมายอาญายังมีความไม่เหมาะสม จึงเสนอเพิ่มบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดอันเป็นการลบหลู่ ดุฎก ดุหมิ่น หรือเหยียดหยามต่อชื่อของพระเจ้า ศาสดาของศาสนา ภรรยาของศาสดา บรรดาสาวก ผู้นำศาสนา คำสอน ความศรัทธา ปรัชญาการใช้ชีวิต หรือความรู้สึก การโฆษณา การปลุกระดมผู้คนให้หลงเชื่อในข้อความอันเป็นเท็จ การเผยแพร่ จำหน่าย จ่าย แจก หรือซื้อขายซึ่งวัสดุหรือสิ่งพิมพ์ที่บิดเบือนหลักการหรือคำสอน การบิดเบือน เปลี่ยนแปลงความหมาย หรือแปลความอย่างคลาดเคลื่อนในเนื้อหาของพระธรรม คัมภีร์ หรือคำสอน การวิพากษ์วิจารณ์ต่อสาธารณะซึ่งเนื้อหาของพระธรรม คำสอน หรือหลักการของศาสนาใดศาสนาหนึ่ง การรบกวน หรือขัดขวางการสักการะการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา หรือการรวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมทางศาสนา การทำลาย ทำให้สกปรก หรือกระทำการใด ๆ ต่อคัมภีร์หรือสิ่งสักการะของศาสนาใดศาสนาหนึ่ง เพื่อให้เกิดการดุฎก ดุหมิ่น เหยียดหยาม รู้สึกเกลียดชัง เสื่อมเสีย หรือเสียหายต่อศาสนา เป็นความผิด

จากการสอบถามความเห็นโดยวิธีการพื้นฐานผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐบาล และส่งประเด็นไปรับฟังความคิดเห็นจากผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงได้มีความเห็นส่วนใหญ่จะไม่เห็นด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยมีทัศนะและมุมมองว่า แม้ว่าการเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นหลักที่ต้องยึดถือ และไม่ว่าบุคคลใดก็ตามไม่ควรดุหมิ่นเหยียดหยามความคิดหรือความเชื่อของบุคคลอื่นก็ตาม แต่ถ้อยคำที่ใช้ในร่างดังกล่าวมีความไม่ชัดเจนแน่นอน รวมทั้งมีนัยยะในการมุ่งเน้นทางอ้อมวิสัยส่วนบุคคล ซึ่งทำให้เกิดปัญหาในการตีความกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ประมวลกฎหมายอาญาที่ใช้บังคับเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับศาสนาในปัจจุบันมีกรณีของการกระทำความผิดอันเป็นการเหยียดหยามศาสนาด้วยการกระทำแก่วัตถุ หรือสถานที่เคารพทางศาสนาของหมู่ชน ความผิดฐานก่อให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในที่ประชุมศาสนิกชน และการแต่งกายเป็นนักบวชโดยมิชอบแล้ว การนับถือศาสนาเป็นเรื่องเสรีภาพในความเชื่อและศรัทธาโดยส่วนตัวของบุคคล การกำหนดให้พฤติกรรมการกระทำบางอย่างเป็นความผิด เพียงมุ่งประสงค์จะลงโทษ อาจจะเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเกินสมควร อีกทั้งเห็นว่าโทษทางอาญาไม่ใช่มาตรการที่จะแก้ไขปัญหาได้เสมอไป การใช้โทษทางอาญามากเกินไปอาจก่อให้เกิดภาวะปัญหาโทษทางอาญาเพ้อ นอกจากนี้ตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยวางหลักให้รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงพอที่จำเป็นการเพิ่มฐานความผิดขึ้นใหม่ดังกล่าวอาจส่งผลให้การบังคับใช้

กฎหมายซึ่งมีโทษทางอาญากว้างเกินไปและอาจเป็นการจำกัดเสรีภาพในการแสดงออกหรือเสรีภาพในการประกอบอาชีพได้ เห็นควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจในสิทธิเสรีภาพ และศรัทธาในหลักศาสนามากกว่าจะนำมาบัญญัติโทษทางกฎหมาย

สำหรับผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย เห็นว่าอาจมีผลกระทบต่อสังคมและผลกระทบอื่น กล่าวคือ ร่างกฎหมายนี้มีหลายมาตราที่สุ่มเสี่ยงจะเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เช่น การกำหนดองค์ประกอบความผิดไม่มีความชัดเจนและสามารถตีความในการนำไปบังคับใช้ได้อย่างกว้างขวาง ขัดกับหลักในการตรากฎหมายอาญาที่จะต้องตีความโดยเคร่งครัด ชัดเจน เพื่อมิให้มีการนำไปใช้ในทางจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น นอกจากนี้ตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยวางหลักให้รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงพอที่จำเป็นการเพิ่มฐานความผิดขึ้นใหม่ดังกล่าวอาจส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายซึ่งมีโทษทางอาญากว้างเกินไปและอาจเป็นการจำกัดเสรีภาพในการแสดงออกหรือเสรีภาพในการประกอบอาชีพได้ การนับถือศาสนาเป็นเรื่องเสรีภาพในความเชื่อและศรัทธาโดยส่วนตัวของบุคคล การกำหนดให้พฤติกรรมการกระทำบางอย่างเป็นความผิด เพียงมุ่งประสงค์จะลงโทษ อาจจะเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเกิดสมควร อีกทั้งเห็นว่าโทษทางอาญาไม่ใช่มาตรการที่จะแก้ไขปัญหาได้เสมอไป การใช้โทษทางอาญามากเกินไปอาจก่อให้เกิดภาวะปัญหาโทษทางอาญาเฟ้อ และอาจขัดกับหลักการของมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญได้

อนึ่ง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ฉบับนี้ไม่ส่งผลกระทบของร่างกฎหมายที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption Risk Assessment) แต่ประการใด

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น

และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของร่างกฎหมาย

1. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

☐ กฎหมายใหม่

☒ แก้ไขเพิ่มเติม

☐ ยกเลิก

2. หลักการและเหตุผล

2.1 หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา

2.2 เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันประมวลกฎหมายอาญาที่บัญญัติความผิดเกี่ยวกับศาสนายังไม่ครอบคลุมการกระทำของบุคคลที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมและก่อให้เกิดความเสียหายต่อศาสนา เกิดการดูถูก ดูหมิ่นเหยียดหยาม หรือทำให้รู้สึกเกลียดชัง โดยกระทำการใด ๆ เช่น การบิดเบือนหลักธรรมคำสอนของศาสนา การปลุกกระดม การเผยแพร่เพื่อให้เกิดการเกลียดชัง การรบกวนการประกอบพิธีกรรม การวิพากษ์วิจารณ์โดยมิใช่ทางวิชาการ การทำลายหรือทำให้สกปรกซึ่งคัมภีร์หรือวัตถุที่เป็นที่สักการะของศาสนาใดศาสนาหนึ่ง ดังนั้น เพื่อเป็นการปกป้องคุ้มครองศาสนาทุกศาสนาตลอดจนประชาชนผู้นับถือศาสนาโดยเท่าเทียมกันอันเป็นไปเพื่อการคุ้มครองและป้องกันความเชื่อถือและศรัทธาของบุคคลดังกล่าว และเพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 67 ที่กำหนดให้รัฐต้องพึงอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้การกระทำความดังกล่าวเป็นความผิดตามกฎหมายเพื่อเป็นการปกป้องคุ้มครองศาสนาทุกศาสนา จึงเสนอ เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ดังนี้

1. กำหนดให้การกระทำใด ๆ อันเป็นการลบหลู่ ดูถูก ดูหมิ่น หรือเหยียดหยามต่อชื่อของพระเจ้า ศาสดาของศาสนา ภรรยาของศาสดา บรรดาสาวก ผู้นำศาสนา คำสอน ความศรัทธา ปรัชญาการใช้ชีวิต หรือความรู้สึกของผู้นับถือศาสนาใดศาสนาหนึ่ง รวมถึงการโฆษณาการกระทำความดังกล่าวเป็นความผิด (เพิ่มเติมมาตรา 206/1)

2. กำหนดให้การกระทำการปลุกกระดมผู้คนให้หลงเชื่อในข้อความอันเป็นเท็จโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการดูถูก ดูหมิ่น หรือเหยียดหยามต่อศาสนาใดศาสนาหนึ่งเป็นความผิด (เพิ่มเติมมาตรา 206/2)

3. กำหนดให้การกระทำการเผยแพร่ จำหน่าย จ่าย แจก หรือซื้อขายซึ่งวัสดุหรือสิ่งพิมพ์ ที่บิดเบือนหลักการหรือคำสอนของศาสนาใดศาสนาหนึ่ง ในประการที่น่าจะก่อให้เกิดความเสื่อมเสียหรือเสียหายแก่ศาสนานั้นเป็นความผิด (เพิ่มเติมมาตรา 206/3)

4. กำหนดให้การกระทำการบิดเบือน เปลี่ยนแปลงความหมาย หรือแปลความอย่างคลาดเคลื่อนในเนื้อหาของพระธรรม คัมภีร์ หรือคำสอน เพื่อให้เกิดการดูถูก ดูหมิ่น เหยียดหยาม เสื่อมเสียหรือเสียหายต่อศาสนาใดศาสนาหนึ่งเป็นความผิด (เพิ่มเติมมาตรา 206/4)

5. กำหนดให้การกระทำที่เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ต่อสาธารณะซึ่งเนื้อหาของพระธรรม คำสอนหรือหลักการของศาสนาใดศาสนาหนึ่ง เพื่อให้เกิดการดูถูก ดูหมิ่น เหยียดหยาม รู้สึกเกลียดชัง เสื่อมเสีย หรือเสียหายต่อศาสนานั้นเป็นความผิด (เพิ่มเติมมาตรา 206/5)

6. กำหนดให้การกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวน หรือขัดขวางการสักการะการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา หรือการรวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมทางศาสนาของศาสนาใดศาสนาหนึ่งเป็นความผิด (เพิ่มเติมมาตรา 206/6)

7. กำหนดให้การกระทำที่เป็นการทำลาย ทำให้สกปรก หรือกระทำการใด ๆ ต่อคัมภีร์ หรือสิ่งสักการะของศาสนาใดศาสนาหนึ่ง อันมีลักษณะเป็นการดูถูก ดูหมิ่น เหยียดหยามต่อศาสนานั้นเป็นความผิด (เพิ่มเติมมาตรา 206/7)

3. ผู้เสนอร่างกฎหมาย

☒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

☐ ประชาชนเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ

ส่วนที่ 2 การรับฟังความคิดเห็นและสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

1. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

โดยที่ปัจจุบันประมวลกฎหมายอาญาที่บัญญัติความผิดเกี่ยวกับศาสนายังไม่ครอบคลุมการกระทำของบุคคลที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมและก่อให้เกิดความเสียหายต่อศาสนา เกิดการดูถูกดูหมิ่นเหยียดหยาม หรือทำให้รู้สึกเกลียดชัง โดยกระทำการใด ๆ เช่น การบิดเบือนหลักธรรมคำสอนของศาสนา การปลุกระดม การเผยแพร่เพื่อให้เกิดการเกลียดชัง การรบกวนการประกอบพิธีกรรม การวิพากษ์วิจารณ์โดยมิใช่ทางวิชาการ การทำลายหรือทำให้สกปรกสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือวัตถุที่เป็นที่สักการะของศาสนาใดศาสนาหนึ่ง ดังนั้น เพื่อเป็นการปกป้องคุ้มครองศาสนาทุกศาสนาตลอดจนประชาชนผู้นับถือศาสนาโดยเท่าเทียมกันอันเป็นไปเพื่อการคุ้มครองและป้องกันความเชื่อถือและศรัทธาของบุคคลดังกล่าว และเพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 67 ที่กำหนดให้รัฐต้องพึงอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้การกระทำความผิดดังกล่าวเป็นความผิดตามกฎหมายเพื่อเป็นการปกป้องคุ้มครองศาสนาทุกศาสนา จึงเสนอ เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ดังนี้

1. กำหนดให้การกระทำใด ๆ อันเป็นการลบหลู่ ดูถูก ดูหมิ่น หรือเหยียดหยามต่อชื่อของพระเจ้า ศาสดาของศาสนา ภรรยาของศาสดา บรรดาสาวก ผู้นำศาสนา คำสอน ความศรัทธา ปรัชญา การใช้ชีวิต หรือความรู้สึกของผู้นับถือศาสนาใดศาสนาหนึ่ง รวมถึงการโฆษณาการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นความผิด (เพิ่มเติมมาตรา 206/1)

2. กำหนดให้การกระทำการปลุกระดมผู้คนให้หลงเชื่อในข้อความอันเป็นเท็จโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการดูถูก ดูหมิ่น หรือเหยียดหยามต่อศาสนาใดศาสนาหนึ่งเป็นความผิด (เพิ่มเติมมาตรา 206/2)

3. กำหนดให้การกระทำการเผยแพร่ จำหน่าย แจก หรือซื้อขายซึ่งวัสดุหรือสิ่งพิมพ์ที่บิดเบือนหลักการหรือคำสอนของศาสนาใดศาสนาหนึ่ง ในประการที่น่าจะก่อให้เกิดความเสื่อมเสียหรือเสียหายแก่ศาสนานั้นเป็นความผิด (เพิ่มเติมมาตรา 206/3)

4. กำหนดให้การกระทำการบิดเบือน เปลี่ยนแปลงความหมาย หรือแปลความอย่างคลาดเคลื่อนในเนื้อหาของพระธรรม คัมภีร์ หรือคำสอน เพื่อให้เกิดการดูถูก ดูหมิ่น เหยียดหยาม เสื่อมเสียหรือเสียหายต่อศาสนาใดศาสนาหนึ่งเป็นความผิด (เพิ่มเติมมาตรา 206/4)

5. กำหนดให้การกระทำที่เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ต่อสาธารณะซึ่งเนื้อหาของพระธรรม คำสอนหรือหลักการของศาสนาใดศาสนาหนึ่ง เพื่อให้เกิดการดูถูก ดูหมิ่น เหยียดหยาม รู้สึกเกลียดชัง เสื่อมเสีย หรือเสียหายต่อศาสนานั้นเป็นความผิด (เพิ่มเติมมาตรา 206/5)

6. กำหนดให้การกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวน หรือขัดขวางการสักการะการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา หรือการรวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมทางศาสนาของศาสนาใดศาสนาหนึ่งเป็นความผิด (เพิ่มเติมมาตรา 206/6)

7. กำหนดให้การกระทำที่เป็นการทำลาย ทำให้สกปรก หรือกระทำการใด ๆ ต่อคัมภีร์ หรือสิ่งสักการะของศาสนาใดศาสนาหนึ่ง อันมีลักษณะเป็นการดูถูก ดูหมิ่น เหยียดหยามต่อศาสนานั้น เป็นความผิด (เพิ่มเติมมาตรา 206/7)

2. ตารางเปรียบเทียบร่างกฎหมาย

ประมวลกฎหมายอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.....
มาตรา 206 ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ แก้วัตถุ หรือสถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนาของหมู่ชนใด อันเป็นการเหยียดหยามศาสนานั้น ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปีหรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา 3 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 206/1 มาตรา 206/2 มาตรา 206/3 มาตรา 206/4 มาตรา 206/5 มาตรา 206/6 และมาตรา 206/7 แห่งประมวลกฎหมายอาญา <u>“มาตรา 206/1 ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ อันเป็นการลบหลู่ ดูถูก ดูหมิ่น หรือเหยียดหยามต่อชื่อของพระเจ้า ศาสดาของศาสนา ภรรยาของศาสดา บรรดาสาวก ผู้นำศาสนา คำสอน ความศรัทธา</u> <u>ปรัชญาการใช้ชีวิต หรือความรู้สึกของผู้นับถือศาสนาใดศาสนาหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</u> <u>หากการกระทำตามวรรคหนึ่งได้กระทำโดยการโฆษณาด้วยเอกสาร การเขียน การวาดรูป ภาพยนตร์ หรือสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</u> <u>มาตรา 206/2 ผู้ใดกระทำการปลุกระดมผู้คนให้หลงเชื่อในข้อความอันเป็นเท็จโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการดูถูก ดูหมิ่น หรือเหยียดหยามต่อศาสนาใดศาสนาหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินแปดหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</u>

ประมวลกฎหมายอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.....
	มาตรา 206/3 ผู้ใดกระทำการเผยแพร่ จำหน่าย จ่าย แจก หรือซื้อขายซึ่งวัสดุหรือสิ่งพิมพ์ที่บิดเบือน หลักการหรือคำสอนของศาสนาใดศาสนาหนึ่ง ในประการที่ น่าจะทำให้เกิดความเสื่อมเสียหรือเสียหายแก่ศาสนานั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่น บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา 206/4 ผู้ใดกระทำการบิดเบือน เปลี่ยนแปลง ความหมาย หรือแปลความอย่างคลาดเคลื่อนในเนื้อหาของ พระธรรม คัมภีร์ หรือคำสอน เพื่อให้เกิดการดูถูก ดูหมิ่น เหยียดหยาม เสื่อมเสีย หรือเสียหายต่อศาสนาใดศาสนา หนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสอง หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา 206/5 ผู้ใดกระทำการวิพากษ์วิจารณ์ต่อ สาธารณะซึ่งเนื้อหาของพระธรรม คำสอนหรือหลักการของ ศาสนาใดศาสนาหนึ่ง เพื่อให้เกิดการ ดูถูก ดูหมิ่น เหยียด หยาม รุ้สึกเกลียดชัง เสื่อมเสีย หรือเสียหายต่อศาสนานั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่น บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา 206/6 ผู้ใดกระทำการใด ๆ อันเป็นการ รบกวน หรือขัดขวางการสักการะ การประกอบพิธีกรรม ทางศาสนา หรือการรวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมทางศาสนา ของศาสนาใดศาสนาหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา 206/7 ผู้ใดทำลาย ทำให้สกปรก หรือกระทำ การใด ๆ ต่อคัมภีร์หรือสิ่งสักการะของศาสนาใดศาสนาหนึ่ง อันมีลักษณะเป็นการดูถูก ดูหมิ่น เหยียดหยามต่อศาสนา นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสอง หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

3. ผู้ที่เกี่ยวข้อง

ผู้เกี่ยวข้องโดยตรง

กรมการศาสนา

ผู้เกี่ยวข้องโดยอ้อม

1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
2. สำนักงานอัยการสูงสุด
3. สำนักงานศาลยุติธรรม
4. สภานายความแห่งประเทศไทย
5. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
6. องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก
7. พุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
8. ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
9. เปรียญธรรมสมาคมแห่งประเทศไทย
10. สภาประมุขแห่งบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย (สสท.)
11. สภาคริสตจักรในประเทศไทย
12. สหกิจคริสเตียนแห่งประเทศไทย
13. มูลนิธิคริสตจักรเซเว่นธ์เดย์แอ๊ดเวนตีสแห่งประเทศไทย
14. สำนักจุฬาราชมนตรี
15. สำนักพรหมณ์พระราชครู ในสำนักพระราชวัง
16. สมาคมฮินดูสมาช
17. สมาคมฮินดูธรรมสภา
18. สมาคมศรีคุรุสิงห์สภา
19. สมาคมนามธารีสังคตแห่งประเทศไทย

ผู้เกี่ยวข้องทั่วไป

ประชาชน

4. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็น

1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไรก็ตามกับการเพิ่มบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเป็นการลบหลู่ ดูถูก ดูหมิ่น หรือเหยียดหยามต่อชื่อของพระเจ้า ศาสดาของศาสนา ภรรยาของศาสดา บรรดาสาวก ผู้นำศาสนา คำสอน ความศรัทธา ปรัชญาการใช้ชีวิต หรือความรู้สึก การโฆษณา การปลุกกระดมผู้คนให้หลงเชื่อในข้อความอันเป็นเท็จ การเผยแพร่ จำหน่าย จ่าย แจก หรือซื้อขายสิ่งวัสดุหรือสิ่งพิมพ์ที่บิดเบือนหลักการหรือคำสอน การบิดเบือน เปลี่ยนแปลงความหมาย หรือแปลความอย่างคลาดเคลื่อนในเนื้อหา

ของพระธรรม คัมภีร์ หรือคำสอน การวิพากษ์วิจารณ์ต่อสาธารณะซึ่งเนื้อหาของพระธรรม คำสอนหรือหลักการของศาสนาใดศาสนาหนึ่ง การรบกวน หรือขัดขวางการสักการะการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา หรือการรวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมทางศาสนา การทำลาย ทำให้สกปรก หรือกระทำการใด ๆ ต่อคัมภีร์ หรือสิ่งสักการะของศาสนาใดศาสนาหนึ่ง เพื่อให้เกิดการดูถูก ดูหมิ่น เหยียดหยาม รู้สึกเกลียดชัง เสื่อมเสีย หรือเสียหายต่อศาสนา เป็นความผิด (ร่างมาตรา 206/1 ร่างมาตรา 206/7)

2. ท่านเห็นว่าประมวลกฎหมายอาญาที่ใช้บังคับเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับศาสนาในปัจจุบัน มีปัญหาในการบังคับใช้หรือไม่ อย่างไร และการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้หรือไม่ เพียงใด

3. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

5. ระยะเวลาและวิธีการการรับฟังความคิดเห็น

5.1 กรอบระยะเวลาดำเนินการสำหรับการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบ จำนวน 45 วัน นับตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม ถึงวันที่ 11 เมษายน 2567

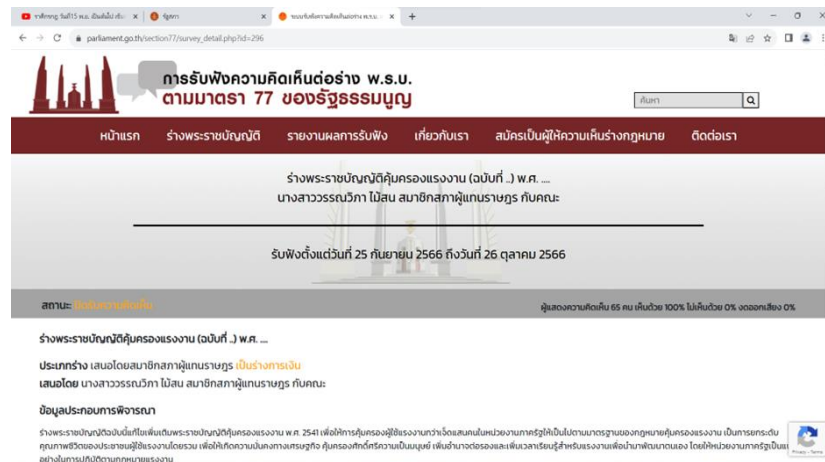
5.2 วิธีการรับฟังความคิดเห็น

(1) ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภาและส่งประเด็นไปรับฟังความคิดเห็นจากผู้ได้รับผลกระทบโดยตรง

(1.1) ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม ถึงวันที่ 27 มีนาคม 2567

(1.2) ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th

(1.3) ส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง จำนวน 20 หน่วยงาน ประกอบด้วย

1. กรมการศาสนา
2. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
3. สำนักงานอัยการสูงสุด
4. สำนักงานศาลยุติธรรม
5. สภานายความแห่งประเทศไทย
6. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
7. องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก
8. พุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
9. ยูวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
10. เปรียญธรรมสมาคมแห่งประเทศไทย
11. สภาประมุขแห่งบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย (สสท.)
12. สภาคริสตจักรในประเทศไทย
13. สหกิจคริสเตียนแห่งประเทศไทย
14. มูลนิธิคริสตจักรเซเว่นธ์เดย์แอ๊ดเวนตีสแห่งประเทศไทย
15. สำนักจุฬาราชมนตรี
16. สำนักพรหมณ์พระราชาครู ในสำนักพระราชวัง
17. สมาคมฮินดูสมาช
18. สมาคมฮินดูธรรมสภา
19. สมาคมศรีศุภสังฆสภา
20. สมาคมนามธารีสังคตแห่งประเทศไทย

(2) การรับฟังความคิดเห็นด้วยวิธีการอื่น

- ไม่มี

6. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

6.1 ข้อมูลทั่วไปผู้ร่วมแสดงความคิดเห็น

(1) จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th/section77 มีผู้เข้าเยี่ยมชมหน้าการรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายฉบับนี้ จำนวน 5,769 คน โดยมีผู้ร่วมแสดงความคิดเห็น จำนวน 101 คน มีข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามตามลำดับมากที่สุดถึงน้อยที่สุด ดังนี้

เพศ เป็นเพศชาย จำนวน 78 คน และเป็นเพศหญิง จำนวน 15 คน

อายุ อายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 27 คน อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 18 คน อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 17 คน อายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 14 คน อายุระหว่าง 61 ปีขึ้นไป จำนวน 13 คน อายุระหว่าง 20 หรือต่ำกว่า จำนวน 6 คน

ระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 50 คน มัธยมศึกษา จำนวน 32 คน สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 10 คน และประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 2 คน

อาชีพ รับจ้าง จำนวน 26 คน ค้าขาย/ทำธุรกิจส่วนตัว จำนวน 22 คน นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 12 คน อื่น ๆ จำนวน 12 คน รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 9 คน เกษตรกร จำนวน 8 คน และข้าราชการบำนาญ จำนวน 5 คน

ความเกี่ยวข้องกับร่างกฎหมายในฐานะ ประชาชน จำนวน 87 คน กรรมการศาสนา จำนวน 3 คน สมาคมศรีสุริยวงศ์สภา จำนวน 1 คน พุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 1 คน สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำนวน 1 คน และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำนวน 1 คน

(2) จากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ซึ่งมีหน่วยงานที่ร่วมแสดงความคิดเห็น จำนวน 4 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เปรียญธรรมสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และสภาคริสตจักรในประเทศไทย

(3) จากการรับฟังความคิดเห็นโดยวิธีการอื่น – ไม่มี

6.2 ผลการรับฟัง

ผลการรับฟังผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th/section77 และจากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง สรุปได้ดังนี้

1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไรกับการเพิ่มบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นการลบหลู่ ดูถูก ดูหมิ่น หรือเหยียดหยามต่อชื่อของพระเจ้า ศาสดาของศาสนา ภรรยาของศาสดา บรรดาสาวก ผู้นำศาสนา คำสอน ความศรัทธา ปรัชญาการใช้ชีวิต หรือความรู้สึก การโฆษณา การปลุกกระดมผู้คนให้หลงเชื่อในข้อความอันเป็นเท็จ การเผยแพร่ จำหน่าย จ่าย แจก หรือซื้อขายสิ่งวัสดุ หรือสิ่งพิมพ์ที่บิดเบือนหลักการหรือคำสอน การบิดเบือน เปลี่ยนแปลงความหมาย หรือแปลความ

อย่างคลาดเคลื่อนในเนื้อหาของพระธรรม คัมภีร์ หรือคำสอน การวิพากษ์วิจารณ์ต่อสาธารณะซึ่งเนื้อหาของพระธรรม คำสอนหรือหลักการของศาสนาใดศาสนาหนึ่ง การรบกวน หรือขัดขวางการสักการะการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา หรือการรวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมทางศาสนา การทำลาย ทำให้สกปรก หรือกระทำการใด ๆ ต่อคัมภีร์หรือสิ่งสักการะของศาสนาใดศาสนาหนึ่ง เพื่อให้เกิดการดูถูก ดูหมิ่น เหยียดหยาม รู้สึกเกลียดชัง เลื่อมเสีย หรือเสียหายต่อศาสนา เป็นความผิด (ร่างมาตรา 206/1 ร่างมาตรา 206/7)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- ต้องเคารพซึ่งกันและกัน - เป็นการดำรงไว้ซึ่งความถูกต้องและปกป้องธรรมะอันดีงาม - ป้องกันการเหยียดศาสนาจากพวกเสรีนิยม - หลักคำสอนให้ปฏิบัติดีทำดี ไม่ควรดูหมิ่น - เป็นการปกป้องทุกๆ ศาสนา (<i>เว็บไซต์</i>)	- กฎหมายที่มีอยู่ เพียงพออยู่แล้ว - กระทบต่อเสรีภาพในการแสดงความเห็นและนับถือศาสนา - การนับถือศาสนาควรเป็นเรื่องของปัจเจกบุคคล ประชาชนย่อมมีสิทธิ และเสรีภาพในการวิพากษ์วิจารณ์บางแง่มุมของศาสนาได้ ไม่ควรนำกฎหมายดูหมิ่นศาสนาเป็นข้อจำกัดต่อการพูดคุยเรื่องศาสนา โดยเฉพาะประเทศไทยที่ปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย - การวิพากษ์วิจารณ์สามารถตีความเป็นดูหมิ่นได้ ซึ่งจะไปขัดกับกฎหมายอาญา - กีดกันสิทธิเสรีการออกความคิดเห็นมากเกินไป - คนไทยทุก ๆ คนต้องใช้รัฐธรรมนูญฉบับเดียวกัน - คนไทยและเมืองไทยเป็นเมืองพุทธสงบสุขมาได้เพราะศาสนาพุทธ - ควรเปิดกว้างให้ศึกษามากกว่านี้ - ความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดอันเป็นการลบหลู่ดูถูก ดูหมิ่น หรือเหยียดหยามต่อชื่อของพระเจ้า ศาสนาของศาสนา ภรรยาของศาสนา บรรดาสาวก ผู้นำศาสนา คำสอน ความศรัทธา ปรัชญาการใช้ชีวิต หรือความรู้สึก ไม่ควรจะกำหนดให้มีความผิดทางอาญา เนื่องจากเป็นเรื่องของความเชื่อส่วนบุคคล ไม่ได้เป็นการดูหมิ่นต่อบุคคลทั่วไป ประกอบกับผมคิดว่าความผิดดังกล่าวเป็นความผิดที่ไม่ร้ายแรง และไม่ควรถูกกำหนดโทษแก่บุคคลที่วิจารณ์เรื่อง

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	ศาสนา จึงไม่เห็นด้วยให้มีการกำหนดโทษทางอาญา (อาจสร้างภาระให้ประชาชนเกินควร) - ความศรัทธาเป็นความเชื่อส่วนบุคคล ความจริงเป็นสิ่งต้องพิสูจน์ - ความเชื่อบังคับกันไม่ได้ - คำสอนของแต่ละศาสนาควรจะเป็นเรื่องที่สามารถวิพากษ์วิจารณ์ ถกเถียงได้ หากคำสอนนั้นมีความสุ่มเสี่ยง หรือขัดแย้งกับความเป็นจริง - จะให้มีการวิเคราะห์วิจารณ์ข้อดีของศาสนาทำไม่ได้ - ชั่วดีอยู่ที่การกระทำ - ต่างคนต่างอยู่ต่างนับถือกันไปก็ดีแล้วนี้มันยุให้แตกแยกกันสุดท้ายจะยิ่งแย่ไปกันใหญ่ - ต้องให้คุ้มครองพระพุทธศาสนา อย่าหลงเชื่ออิสลาม - ถ้าทำไม่ถูกต้องว่าได้ไม่งั้นก็หลงเชื่อในทางที่ผิดหมด - ทองแท้จะไม่กลัวไฟ ถ้าศาสนาดีจะกลัวคำวิจารณ์ทำไม และประเทศไทยเป็นรัฐโลกวิสัย - ทุกศาสนาควรวิจารณ์ได้ - ทุกศาสนาต้องวิจารณ์ได้ ทองแท้ย่อมไม่กลัวไฟ - ทุกศาสนาย่อมสามารถวิจารณ์ได้ ทำดีหรือไม่ดีคนก็เห็นเอง - บุคคลย่อมมีเสรีในการวิจารณ์ - ประเทศไทย มีพระพุทธศาสนา เป็นศาสนาประจำชาติ พี่น้องชาวไทยส่วนมากนับถือพระพุทธศาสนา 95% ประเทศไทย ไม่สมควรมีกฎหมายอื่น (อิสลาม) มาใช้ในประเทศไทย ประเทศไทยควรจะมุ่งหน้าไปสู่ประเทศเสรีประชาธิปไตยครับ ไม่ใช่ถอยหลังไปเป็นรัฐศาสนา กฎหมายนี้จะลิดรอนสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ และสร้างความขัดแย้งในบ้านเมืองให้มากกว่าเดิม ฟ้องร้องกันไปจนรศาลไม่เกิด

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศและเศรษฐกิจแม้แต่น้อย - ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย ไม่ใช่รัฐศาสนา ทุกศาสนาสามารถถกเถียง วิเคราะห์ วิจารณ์ได้ในสังคมประชาธิปไตย - ประเทศไทยหาใช้รัฐศาสนา - ประเทศไทยเป็นรัฐฆราวาสไม่สมควรมีกฎหมายหมิ่นศาสนาอย่างเด็ดขาด - ประเทศไทยไม่ใช่รัฐศาสนา การออกกฎหมายฉบับนี้เป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน เปิดช่องให้เจ้าหน้าที่รัฐความความกฎหมายได้อย่างกว้างขวาง - ประเทศไทยไม่ใช่รัฐศาสนา ศาสนาทุกศาสนาควรวิพากษ์วิจารณ์ได้ - ประเทศไทยไม่ใช่รัฐศาสนา และควรมีสิทธิเสรีภาพวิจารณ์ศาสนาได้ - พรบ.ดังกล่าวจะลดทอนเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นต่อศาสนา - มีความเป็นไปได้สูงมากที่การวิจารณ์อย่างสุจริต จะถูกมองว่าเป็นการลบหลู่เพราะศาสนามีความอ่อนไหวสูง และการตีความหลาย ๆ อย่างที่คลุมเครือในหลายจุด เช่น จุดไหนที่ลัทธิความเชื่อนั้นจะถูกรับรองว่าเป็นกฎหมาย หรือแม้กระทั่งประเด็น “แปลความอย่างคลาดเคลื่อนในเนื้อหาของพระธรรม” ที่เป็นปัญหาวาคัมภีร์ที่ศาสนาต่าง ๆ ยึดถืออยู่นั้นอาจจะแปลคลาดเคลื่อน ทำให้เราไม่มีอะไรยืนยันว่าคำสอนใหม่ที่ถูกเผยแพร่ใหม่นั้นบิดเบือนจริง ๆ หรือไม่ - รัฐไม่ควรคุ้มครองศาสนาและควรแบ่งแยกศาสนาออกจากรัฐ - ศาสดา เมียศาสดาก็แค่คนเหมือนกัน - ศาสดา และคำสอน ต้องวิจารณ์ได้

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	- ศาสนากับการเมืองต้องแยกจากกัน นักบวชต้องไม่เล่นการเมือง สำคัญประเทศไทยมีศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติครับ - ศาสนาคือความเชื่อและวิจารณ์ได้ - ศาสนาต้องวิจารณ์ได้ ศาสนาไม่ใช่บุคคล และศาสนาสมควรนับถือกันในหมู่ศาสนิกเท่านั้น รวมทั้งประเทศไทยเป็นรัฐฆราวาส ไม่มีศาสนาประจำชาติ กฎหมายนี้ไม่จำเป็นและเป็นกฎหมายบั่นทอนสังคม - ศาสนาพุทธเป็นคำสอนที่ดีอยู่แล้วทั่วโลก - ศาสนามีบทบาทอยู่แล้ว - ศาสนาห้ามบังคับ - ศาสนาเป็นสิ่งที่ควรพิจารณาวิจารณ์ได้ การมีกฎหมายนี้ไม่ต่างจากการปิดกั้นประชาชนในการแสดงออก เนื่องจากการวิจารณ์จะถูกต้องดีความเป็น การลบหลู่เสมอ ไม่ว่าจะวิจารณ์อย่างสุจริตเพียงใด - ศาสนาใดก็ตามที่อยู่คู่กับสังคมไทยที่ต้องการความหลากหลาย สมควรพิจารณาวิจารณ์ได้ในทุกมุมมองของแต่ปัจเจก - ศาสนาไม่มีความเป็นกฎหมาย - สร้างความแตกแยก - สังคมจะไม่สามารถวิพากษ์ศาสนาได้ นำไปสู่ความงมงาย - สามารถวิพากษ์วิจารณ์เชิงวิชาการได้ - หากกฎหมายนี้ถูกประกาศใช้ ย่อมจำกัดเสรีภาพในการแสดงออก ซึ่งแน่นอนว่าสามารถนำไปใช้ ถั่นเกล้งกันได้โดยง่าย เมื่อเกิดความไม่พอใจ การเปิดช่องฟ้องร้องให้กว้างขึ้น แม้นเมื่อเกิดคดีแล้ว ผู้ถูกฟ้องอาจจะไม่ผิดแต่เป็นภาระและต้นทุนโดยไม่จำเป็น และการตีความของคำว่า ดูหมิ่น เป็นเท็จ บิดเบือน นั้น คลุมเครือ หากศาสนาเป็นสิ่งที่เป็นตัวแทนของความดีงาม ก็ไม่จำเป็นที่ความดีงามใดจะต้องกลัวความแปดเปื้อน มีแต่ความดีงาม

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	จอมปลอมที่กลัวการดูหมิ่น หากเราหมิ่นพระเจ้า พระเจ้าก็ลงโทษเราเองในนรก ไม่ใช่เรื่องทางโลก ต้องก้าวกาย หากเราหมิ่นศาสนา ก็ให้ลูกหลาน ศาสนา มาฟ้องเราเราเอง กฎหมายเท่าที่มีอยู่ก็เพียงพออยู่แล้ว - อย่าเอาความเชื่อของกลุ่มเดียวมาทำร้ายทำลาย คนเห็นต่าง จะอยู่ร่วมกันได้ต้องยอมรับความเห็นต่างได้ - อย่าเอาศาสนามาเป็นกฎหมาย - อย่าเอาเรื่องศาสนาของตนมาบังคับเป็นกฎหมายกับคนไทยพุทธ - อาจมีปัญหาเรื่องการตีความการบิดเบือนคำสอน - ศาสนาอิสลามเน้นหลักคำสอนจากวาทกรรม - เนื่องด้วยเอาศาสนาทำร้ายทำลายคนอื่น - เป็นการเลื่อมในประเทศไทย - เป็นกฎหมายที่ลิดรอนในการวิจารณ์ - เป็นการจำกัดเสรีภาพในการแสดงความเห็นของบุคคลเกินกว่าเหตุ โทษไม่ได้สัดส่วน - เป็นการเอารัดเอาเปรียบศาสนาอื่น - เป็นบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญมาตรา 27 วรรค 3 และมาตรา 31 ตลอดจนมาตรา 34 - เป็นเรื่องของศรัทธาไม่ควรมีการกำหนดความผิด เพราะทุกศาสนาต้องสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นเองไม่ใช่ใช้กฎหมายบังคับใด ๆ ทั้งสิ้น - เพราะถ้าศาสนาใดตีคำวิจารณ์ใด ๆ ไม่มีทางส่งผลกระทบใด ๆ แนนอน แต่กลับกันถ้าอนาคตมีการบิดเบือนหรือชักจูงโดยผู้นำศาสนานั้น ๆ ไปในทางที่ไม่ดี คำวิจารณ์ที่เกิดขึ้นก็จะเป็นเครื่องเตือนสติบุคคลที่เหล่านั้ไม่ให้หลงทางได้ ผลเสียจะมากกว่าดีครับ - เพราะทุกศาสนามีการสอนให้หมิ่นศาสนาบุคคลอื่นอยู่แล้ว มากน้อยต่างกัน

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	- เพราะประเทศไทย เป็นรัฐที่ให้ความอิสราภาพเท่าเทียมกัน การวิจารณ์ศาสนา คือการศึกษาศาสนาที่ประชาชนมีสิทธิทำได้ - เพราะศาสนาที่มีอยู่ในประเทศไทยไม่ว่าจะอิสลามหรืออะไรไม่ควร มาตั้งเป็นกฎหมายเพื่อควบคุมคนอื่นที่ไม่ได้นับถือศาสนาอิสลาม ควรใช้กับคนในกลุ่มที่นับถือศาสนานั้น เท่านั้น คนส่วนมากในประเทศไทยคือพุทธ จะเอาคนส่วนน้อยมาปกครองคนส่วนใหญ่ไม่ได้ - เพราะเป็นเสรีภาพในความคิด และการแสดงความคิดเห็นต่อความเชื่อหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง - เรายรักพุทธศาสนา - โทษที่สูงเกินไป ปิดกั้นความคิดเห็นของประชาชน ยอมรับว่าไม่ใช่ทุกศาสนาสอนให้เป็นคนดี ทุกศาสนาบางคนอ้างศาสนาเพื่อทำร้ายครอบครัวคนอื่น อ้างว่าศาสนาอนุญาตให้ทำได้ ซึ่งกฎหมายข้อนี้ยิ่งทำให้ตอกย้ำว่า แ่อ้างศาสนาก็สามารถทำได้ทุกอย่าง โดยคนที่ถูกระงับจะไม่มีสิทธิบอกหรือปฏิเสธได้เลย ถ้าผู้โดนกระทำแจ้งว่าโดนคนจากศาสนานี้เข้าทำร้าย คนร้ายอาจจะยกกฎหมายข้อนี้มาอ้างว่า ผู้เสียหายดูหมิ่นศาสนาเขา ซึ่งไม่มีความเป็นกลางเลยที่จะนำความเชื่อ มาตั้งเป็นกฎหมาย เพราะในประเทศไทยไม่ได้มีเพียงศาสนาเดียว มีอีกหลายความเชื่อหลายศาสนา โดยอยู่ภายใต้คำว่าทุกศาสนาสอนเป็นคนดี ตัวอย่างเช่น ข้ออ้างว่าศาสนาของเขาทำได้โดยไม่มีความจำเป็นต้องทำตามประเพณีในไทยเพราะไม่นับถือ กฎหมายนี้จึงไม่มีความจำเป็นต้องจัดทำขึ้นมา จากจะได้ประโยชน์ส่วนรวมแต่อาจได้โทษให้คนไม่ดีใช้เป็นช่องทางเพื่อทำร้ายคนอื่นโดยอ้างศาสนาขึ้นมาและเอาแต่อ้างว่าตัวเองโดนดูหมิ่นศาสนา

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	- ไม่ควรมีกฎหมายที่จำกัดการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับศาสนา - ไม่ควรมีกฎหมายนี้ - ไม่ควรเอาหลักศาสนามาใช้ในการเอาผิดบุคคลใดบุคคลหนึ่ง อันเหมือนกับประเทศที่เจริญแล้ว - ไม่จำเป็นต้องมี - ไม่ต้องการให้ใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือในการลงโทษคนเห็นต่าง - ไม่สมควรใช้กฎหมายบังคับให้เป็นความรู้สึกสำนึกรับผิดชอบชั่วดีของแต่ละบุคคล เพราะศาสนาไม่ควรใช้กฎหมายมาบังคับความรู้สึกของใคร - ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นด้วยเกรงจะผิดกฎหมาย - ไม่ต้องการที่จะนำมาใช้ เพราะว่าทุกคนรู้จัก จิตใจมีน้ำใจ เมตตากรุณา ผิด ชอบ ชั่ว ดีอยู่แล้ว อยู่ในจิตใต้สำนึกของแต่ละคน <i>(เว็บไซต์)</i>
- การเพิ่มบทบัญญัติมาตรา 206/1 ที่เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นการลบหลู่ ดุฎก ดูหมิ่น หรือเหยียดหยามต่อชื่อของพระเจ้าและศาสดาของศาสนามีความเหมาะสม - การเพิ่มบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นการลบหลู่ ดุฎก ดูหมิ่น หรือเหยียดหยามต่อคำสอน ความศรัทธา ปรัชญาการใช้ชีวิตหรือความรู้สึกของผู้นับถือศาสนา เพราะการการลบหลู่ดูฎก ดูหมิ่น หรือเหยียดหยามต่อคำสอน ความศรัทธา ปรัชญาการใช้ชีวิตหรือความรู้สึกของผู้นับถือศาสนา นั้น เป็นเรื่องในทางนามธรรม มีความหมายกว้างมากและยากที่จะให้คำจำกัดความหรือคำนิยามที่ชัดเจนได้ และเห็นด้วยกับมาตรา 206/1 วรรคท้าย <i>(สภาคริสตจักรในประเทศไทย)</i>	- การเพิ่มบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นการลบหลู่ ดุฎก ดูหมิ่น หรือเหยียดหยามต่อชื่อของภรรยาของศาสดาเพราะภรรยาของศาสดาเป็นเพียงบุคคลธรรมดา จึงไม่ควรได้รับความคุ้มครองต่อชื่อเสมือนศาสดาด้วย การเพิ่มบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นการลบหลู่ ดุฎก ดูหมิ่น หรือเหยียดหยามต่อชื่อของบรรดาสาวกและผู้นำศาสนา เพราะบุคคลผู้เป็นสาวกหรือผู้นำศาสนาถือเป็นบุคคลธรรมดาทั่วไปหาไม่แล้ว การกระทำการลบหลู่ ดุฎก ดูหมิ่น หรือเหยียดหยามต่อชื่อของพระสงฆ์ แม่ชี ครูสอนศาสนา นักบวช ที่ถือว่าเป็นสาวกหรือผู้นำในศาสนานั้น ก็ต้องเป็นความผิดทั้งหมดด้วย ทั้งนี้ หากมีการกระทำความผิดต่อบุคคลดังกล่าว ประมวลกฎหมายอาญาก็มีบทบัญญัติที่กำหนดว่าเป็นความผิดอยู่แล้ว โดยไม่จำเป็นต้องมากำหนดไว้เป็นพิเศษแต่อย่างใด

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	ควรตัดบทบัญญัติมาตรา 206/2 เพราะการปลุกระดมผู้คนให้หลงเชื่อในข้อความอันเป็นเท็จโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการดูถูก ดูหมิ่น หรือเหยียดหยามต่อศาสนาชื่อของพระเจ้าและศาสดาของศาสนาใดศาสนาหนึ่งนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการกระทำความผิดแล้ว ควรตัดบทบัญญัติมาตรา 206/3 เพราะการกระทำนี้ ถือเป็นส่วนหนึ่งของการกระทำความผิดตามร่างแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 206/1 แล้ว ซึ่งปกติการกระทำการเผยแพร่ จำหน่าย จ่าย แจก ซึ่งวัสดุหรือสิ่งพิมพ์ที่ผิดกฎหมาย จะมุ่งให้ผู้กระทำความผิดเท่านั้น แต่การที่ร่างมาตรา 206/3 ได้กำหนดให้ผู้ซื้อวัสดุหรือสิ่งพิมพ์ต้องรับผิดชอบด้วยนั้น เห็นว่าผู้ซื้อมิได้มีส่วนร่วมในการเผยแพร่ จำหน่าย จ่าย แจก วัสดุหรือสิ่งพิมพ์ดังกล่าวด้วย โดยหลักแล้ว จึงไม่ควรต้องรับผิดชอบจากการซื้อดังกล่าว เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะเจาะจงอยู่แล้วว่าผู้ใดมีไว้ซึ่งวัสดุหรือสิ่งพิมพ์ดังกล่าวแล้วเป็นความผิด ร่างกฎหมายมาตรา 206/3 ข้างต้นจึงจะกำหนดให้การซื้อวัสดุหรือสิ่งพิมพ์ดังกล่าวมาไว้เป็นความครอบครองเป็นความผิดได้ ทั้งนี้ เทียบเคียงได้กับวัสดุหรือสิ่งพิมพ์หลาย ๆ ประเภทที่กฎหมายกำหนดห้ามมิให้ทำการเผยแพร่หรือจำหน่าย แต่ก็ไม่เคยมีการกำหนดให้ผู้ซื้อหรือผู้มีไว้ในครอบครอง ต้องรับผิดชอบในทางอาญาแต่อย่างใด การเผยแพร่สิ่งพิมพ์เป็นการผิดกฎหมาย ปกติมีกฎหมายเฉพาะใช้บังคับอยู่แล้วหลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับความคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติการพิมพ์อันเป็นเท็จอื่น ๆ จึงไม่จำเป็นต้องตราร่างมาตรา 206/3 ขึ้นมาใช้บังคับเป็นการซ้ำซ้อนอีก

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	ตามร่างมาตรา 206/4 และมาตรา 206/5 ที่กำหนดให้การบิดเบือน เปลี่ยนแปลงความหมาย หรือแปลความอย่างคลาดเคลื่อนในเนื้อหาของพระธรรม คัมภีร์ หรือคำสอนของศาสนา หรือการวิพากษ์วิจารณ์ต่อสาธารณะต่อเนื้อหาของพระธรรม คำสอนหรือหลักการของศาสนา ว่าเป็นการกระทำความผิดนั้น หากเป็นการกระทำโดยมีเจตนาพิเศษ เพื่อให้เกิดการดูถูก ดูหมิ่นเหยียดหยาม รุ้สึกเกลียดชัง เสื่อมเสียหรือเสียหายต่อศาสนาแล้ว ย่อมเข้าข่ายถือเป็นส่วนหนึ่งของการกระทำความผิดตามร่างแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 206/1 วรคแรก ดังกล่าวไว้ตามความเห็นในข้อ 1. แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องนำมาบัญญัติไว้เป็นพิเศษอีกและควรตัดร่างมาตรา 206/4 และมาตรา 206/5 ออกเสีย หากการแปลความในเนื้อหาของพระธรรม คัมภีร์ หรือคำสอน ไปตามความเข้าใจของตนโดยสุจริต หรือเป็นการวิพากษ์วิจารณ์หรือการศึกษาในวิชาศาสนาเปรียบเทียบที่เปิดเผยในหลาย ๆ มหาวิทยาลัยแล้ว ย่อมถือเป็นการใช้สิทธิในการแสดงความคิดเห็นโดยสุจริตตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งบุคคลทุกคนย่อมสามารถกระทำได้ การบัญญัติให้ใช้ร่างตามมาตรา 206/4 และมาตรา 206/5 ขึ้นนั้น อาจมีผู้ที่นำบทบัญญัติดังกล่าวไปใช้เพื่อก่อกวนเกล่งผู้อื่นที่มีความคิดเห็นแตกต่าง หรือวิพากษ์วิจารณ์โดยสุจริต เพื่อให้ต้องถูกดำเนินคดีอาญาโดยไม่เป็นธรรมขึ้นได้ จึงเห็นว่า ร่างมาตรา 206/4 และมาตรา 206/5 ขัดกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ควรตัดร่างมาตรา 206/6 ออก เนื่องจากมีการกำหนดให้การกระทำในลักษณะใกล้เคียงกันเป็นความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 207 อยู่แล้ว (มาตรา 207 ผู้ใดก่อให้เกิดการวุ่นวายขึ้นใน

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	ที่ประชุมศาสนิกชน เวลาประชุมกัน นมัสการ หรือกระทำพิธีกรรมตามศาสนาใด ๆ โดยชอบด้วยกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกิน สองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ) การที่ร่างมาตรา 206/6 มีข้อความบางส่วนที่กำหนดให้ “การรบกวนหรือขัดขวางการรวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมทางศาสนา” เป็นความผิดด้วย โดยมีได้จำกัดขอบเขตของการรวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมทางศาสนาให้ชัดเจน ซึ่งต่างจากมาตรา 207 ที่ใช้บังคับอยู่แล้วโดยกำหนดขอบเขตไว้ชัดเจนว่า การกระทำจะเป็นความผิดต่อเมื่อก่อให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในที่ประชุมศาสนิกชน เวลาประชุมกัน นมัสการ หรือกระทำพิธีกรรมตามศาสนาใด ๆ โดยชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น ความไม่ชัดเจนของร่างมาตรา 206/6 ดังกล่าวย่อมก่อให้เกิดปัญหาและความยุ่งยากในการบังคับใช้กฎหมายขึ้นได้ เช่น หากมีผู้ประสงค์จะก่อความวุ่นวายในบ้านเมืองโดยอ้างว่าเป็นการรวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมทางศาสนา โดยอ้างความคุ้มครองตามร่างมาตรา 206/6 นี้แล้ว เจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะเข้าไปควบคุมเพื่อมิให้เกิดความวุ่นวายก็อาจถูกตั้งข้อหาว่ากระทำความผิดฐานรบกวนหรือขัดขวางการรวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมทางศาสนา หรือถูกดำเนินคดีฐานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 ได้เมื่อมีประมวลกฎหมาย มาตรา 207 ใช้บังคับในเรื่องนี้อยู่แล้ว จึงสมควรตัดร่างมาตรา 206/6 ออกเสีย ควรตัดร่างมาตรา 206/6 ออก เนื่องจากไม่มีความจำเป็น เนื่องจากตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 206 ได้กำหนดไว้แล้วว่า “มาตรา 206 ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ แก้วัดฤหรือสถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนาของหมู่ชนใด อันเป็นการเหยียดหยามศาสนานั้นต้องระวางโทษ” ซึ่งมีอัตราโทษ

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	สูงกว่าและครอบคลุมการกระทำความผิดร่างมาตรา 206/7 อยู่แล้ว (สภาคริสตจักรในประเทศไทย)

ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

(1) กฎหมายที่มีอยู่เดิมเพียงพอแล้ว ไม่ต้องมีเพิ่มมาปกป้องความผิดของลัทธิความเชื่อตนเองที่ไม่น่าเชื่อถือ ใช้จินตนาการเขียนขึ้นมาโดยไม่ปรากฏหลักฐานที่แน่ชัด ประเทศไทยหาใช้รัฐศาสนา เป็นเรื่องไร้สาระไม่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ควรยกเลิกกฎหมายที่ให้อภิสิทธิ์แก่คนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ หรือยกเลิกกฎหมายอิสลามทั้งหมด (เว็บไซด์)

(2) ควรแก้ไขเพิ่มเติมข้อความในมาตรา 206/1 วรคแรก เพื่อให้ครอบคลุมการลบหลู่ ดูถูก ดูหมิ่น หรือเหยียดหยามต่อศาสนามากยิ่งขึ้น ด้วยโดยใช้ข้อความ ดังนี้

“มาตรา 206/1 ผู้ใดกระทำความผิดประการใด ๆ อันเป็นการลบหลู่ ดูถูก ดูหมิ่น หรือเหยียดหยามต่อศาสนา ชื่อขอพระเจ้าและศาสดาของศาสนาใดศาสนาหนึ่งต้องระวางโทษ....” (สภาคริสตจักรในประเทศไทย)

2. ท่านเห็นว่าประมวลกฎหมายอาญาที่ใช้บังคับเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับศาสนาในปัจจุบัน มีปัญหาในการบังคับใช้หรือไม่ อย่างไร และการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้หรือไม่ เพียงใด

(1) กฎหมายให้ความเป็นธรรมเสมอกันกับคนทุกศาสนาอยู่แล้ว กฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเพียงพอแล้ว ไม่มีปัญหาในการบังคับใช้ คดีก็ไม่ได้มากมายอะไรนาน ๆ ครั้ง การเสนอร่างพ.ร.บ.ฉบับนี้ไม่ได้ช่วยแก้ปัญหอะไร (เว็บไซด์)

(2) ประมวลกฎหมายอาญาที่ใช้บังคับเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับศาสนาในปัจจุบัน ที่ผ่านมายังไม่เห็นว่ามีปัญหาในการบังคับใช้ และเห็นว่าการแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา 206/1 วรคแรก ตามที่เสนอแนะในความเห็นข้อ 1. ความว่า “มาตรา 206/1 ผู้ใดกระทำความผิดประการใด ๆ อันเป็นการลบหลู่ ดูถูก ดูหมิ่น หรือเหยียดหยามศาสนา ชื่อขอพระเจ้าและศาสดาของศาสนาหนึ่ง ต้องระวางโทษ” นั้น น่าจะเพียงพอใช้บังคับและอุดช่องว่างของกฎหมายที่มีอยู่ได้แล้ว โดยไม่จำเป็นต้องเพิ่มร่างกฎหมายตามมาตรา 206/2 ถึงมาตรา 206/7 อีก (สภาคริสตจักรในประเทศไทย)

3. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

(1) ร่างมาตรา 206/1 ถึง มาตรา 206/7 ที่เสนอขอแก้ไขมีการเพิ่มฐานความผิดขึ้นใหม่ โดยมีการบัญญัติถ้อยคำในลักษณะคลุมเครือไม่ชัดเจน เช่น ร่างมาตรา 206/1 อาจเกิดปัญหาการตีความว่าบรรดาสาวก ผู้นำศาสนา ความศรัทธา ปรัชญาการใช้ชีวิต หรือความรู้สึกของผู้นับถือศาสนาใดศาสนาหนึ่งนั้น มีความหมายเพียงใด หรือมุ่งหมายถึงตัวบุคคลใดบ้าง หรือร่างมาตรา 206/4 ในเรื่องการแปลความในเนื้อหา

ของพระธรรม คัมภีร์ หรือคำสอนนั้น อาจเกิดปัญหาการตีความว่าอย่างไร คือการแปลความที่ถูกต้องหรือบิดเบือน เป็นต้น ซึ่งโดยหลักกฎหมายอาญาต้องมีความชัดเจนไม่คลุมเครือ นอกจากนี้ตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยวางหลักให้รัฐพึงจัดให้มีหมายเพียงเท่าที่จำเป็นการเพิ่มฐานความผิดขึ้นใหม่ดังกล่าวอาจส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายซึ่งมีโทษทางอาญากว้างเกินไปและอาจเป็นการจำกัดเสรีภาพในการแสดงออกหรือเสรีภาพในการประกอบอาชีพได้ **(สำนักงานอัยการสูงสุด)**

(2) แม้ว่าการเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นหลักที่ต้องยึดถือ และไม่ว่าบุคคลใดก็ตามไม่ควรดูหมิ่นเหยียดหยามความคิดหรือความเชื่อของบุคคลอื่นก็ตาม แต่ถ้อยคำที่ใช้ในร่างดังกล่าวมีความไม่ชัดเจนแน่นอน รวมทั้งมีนัยยะในการมุ่งเน้นทางอัตวิสัยส่วนบุคคล ซึ่งทำให้เกิดปัญหาในการตีความกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย

ประมวลกฎหมายอาญาที่ใช้บังคับเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับศาสนาในปัจจุบันมีกรณีของการกระทำอันเป็นการเหยียดหยามศาสนาด้วยการกระทำแก่วัตถุ หรือสถานที่เคารพทางศาสนาของหมู่ชน ความผิดฐานก่อให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในที่ประชุมศาสนิกชน และการแต่งกายเป็นนักบวชโดยมิชอบแล้ว

การนับถือศาสนาเป็นเรื่องเสรีภาพในความเชื่อและศรัทธาโดยส่วนตัวของบุคคล การกำหนดให้พฤติกรรมการกระทำบางอย่างเป็นความผิด เพียงมุ่งประสงค์จะลงโทษ อาจจะเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเกิดสมควร อีกทั้งเห็นว่าโทษทางอาญาไม่ใช่มาตรการที่จะแก้ไขปัญหาค่าได้เสมอไป การใช้โทษทางอาญามากเกินไปอาจก่อให้เกิดภาวะปัญหาโทษทางอาญาเพื่อ และอาจขัดกับหลักการของมาตรา 77 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่กำหนดให้รัฐพึงกำหนดโทษทางอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง เห็นควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจในสิทธิเสรีภาพ และศรัทธาในหลักศาสนามากกว่าจะนำมาบัญญัติโทษทางกฎหมาย **(สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)**

(3) ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 206 ความผิดเกี่ยวกับศาสนา แก้ไขเพิ่มเติมเมื่อปี 2560 ใช้บังคับได้ทุกศาสนา ไม่เจาะจงว่าเป็นศาสนาใดศาสนาหนึ่ง ถือเป็นการบัญญัติกฎหมายที่ใช้เป็นหลักสากล

การเพิ่มเติมข้อความมาตรา 206/1 เป็นการเพิ่มข้อความเกี่ยวกับศาสนาเดิมนั้น เพราะการบัญญัติกฎหมายเพื่อใช้บังคับกับบุคคลที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ต้องใช้บังคับ และควบคุมทุกบุคคล ทุกศาสนา มิใช่เพียงศาสนาใดศาสนาหนึ่ง และการนำเอาชื่อพระเจ้า ศาสดาของศาสนา ภรรยาของศาสดาปรัชญาในการดำเนินชีวิตหรือความรู้สึกของผู้นับถือศาสนาไปใส่ไว้ด้วย จะมีปัญหาในการตีความและการปฏิบัติ เพราะพระเจ้าก็จะไม่เท่าเทียมกัน และมีข้อความว่า ภรรยาของศาสดาเข้ามาด้วย เป็นการไม่สมควร และมีปัญหาในอนาคต เพราะศาสดาไม่สมควรอย่างที่จะมีภรรยา จึงเห็นว่า ควรตัดมาตรา 206/1 ที่เพิ่มเข้ามาออกทั้งหมด

หลักการบัญญัติกฎหมายความผิดเกี่ยวกับศาสดา ซึ่งอยู่ในลักษณะ 4 ต้องเป็นหลักการกว้างและครอบคลุมทุกศาสนา มิใช่ศาสนาใดศาสนาหนึ่งจะกำหนดขึ้นมาเพื่อประโยชน์ของ

ศาสนาของตนเองนับถือ และจะกระทบกับศาสนาอื่น ๆ จึงเห็นว่าไม่เหมาะสม **(เปรียญธรรมสมาคมแห่งประเทศไทย)**

(4) แม้ตามเหตุผลที่กล่าวไว้ในตอนท้ายของร่างกฎหมายดังกล่าวระบุในทำนองว่า ประมวลกฎหมายอาญาที่บัญญัติความผิดเกี่ยวกับศาสนายังไม่ครอบคลุมการกระทำของบุคคลที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม โดยอ้างว่า เพื่อเป็นการปกป้องคุ้มครองศาสนาทุกศาสนาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาตามร่างกฎหมายดังกล่าวแล้ว เห็นว่า ควรแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 206/1 วรรคแรก ก็เพียงพอแล้ว ส่วนร่างตามมาตรา 206/2 ถึง 206/7 นั้น มีกฎหมายเดิมและกฎหมายอื่น ๆ ที่สามารถนำมาใช้บังคับได้อยู่แล้ว และไม่มี ความจำเป็นต้องบัญญัติเพิ่มเติมมาตรา 206/2 ถึง 206/7 แต่อย่างใด

เมื่อมีร่างกฎหมาย มาตรา 206/1 เพียงมาตราเดียวที่ควรพิจารณาให้เพิ่มเติมแล้ว การเสนอร่างกฎหมายนี้ต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาอีกครั้ง จึงสมควรทำการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาในส่วนอื่น ๆ ที่ใช้กันมานานหลายสิบปีและไม่เหมาะสมกับยุคสมัยในปัจจุบันนี้ แล้วอีกหลายมาตรา จึงเสนอแนะว่า การแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาที่สมควรกระทำไปในคราวเดียวกันโดยนำร่างมาตรา 206/1 (ตามความเห็นในข้อ 1.) ไปพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมรวมกับบทบัญญัติอื่น ๆ ที่จะต้องแก้ไขเพิ่มเติมพร้อมกันไปไปในคราวเดียวกัน ก็จะเป็นการเหมาะสมและประหยัดงบประมาณแผ่นดินกว่าที่เป็นอยู่

ร่างกฎหมายที่นำมารับฟังความคิดเห็นนี้ มีหลายมาตราที่สุ่มเสี่ยงจะเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เช่น การกำหนดองค์ประกอบความผิดไม่มีความชัดเจนและสามารถตีความในการนำไปบังคับใช้ได้อย่างกว้างขวาง ขัดกับหลักในการตรากฎหมายอาญาที่ต้องตีความโดยเคร่งครัด ชัดเจน เพื่อมิให้มีการนำไปใช้ในทางจำกัดสิทธิเสรีภาพของอื่น กล่าวคือ กฎหมายนั้นเองจะต้องไม่ก่อให้เกิดช่องว่างของกฎหมายในตัวของมันเอง เพื่อมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดโดยทุจริตสามารถนำไปใช้โดยผิดวัตถุประสงค์จนก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ **(สภาคริสตจักรในประเทศไทย)**

ส่วนที่ 3 รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย

1. ความเป็นมา สภาพปัญหา ความจำเป็นที่จะต้องตราพระราชบัญญัติ

ผู้เสนอเห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญาที่บัญญัติความผิดเกี่ยวกับศาสนายังไม่ครอบคลุมการกระทำของบุคคลที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมและก่อให้เกิดความเสียหายต่อศาสนา เกิดการดูถูก ดูหมิ่นเหยียดหยาม หรือทำให้รู้สึกเกลียดชัง โดยกระทำการใด ๆ เช่น การบิดเบือนหลักธรรมคำสอนของศาสนา การปลุกระดม การเผยแพร่เพื่อให้เกิดการเกลียดชัง การรบกวนการประกอบพิธีกรรม การวิพากษ์วิจารณ์โดยมิใช่ทางวิชาการ การทำลายหรือทำให้สกปรกซึ่งคัมภีร์หรือวัตถุที่เป็นที่สักการะของศาสนาใดศาสนาหนึ่ง ดังนั้น เพื่อเป็นการปกป้องคุ้มครองศาสนาทุกศาสนาตลอดจนประชาชนผู้นับถือศาสนาโดยเท่าเทียมกันอันเป็นไปเพื่อการคุ้มครองและป้องกันความเชื่อถือและศรัทธาของบุคคลดังกล่าว และเพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 67 ที่กำหนดให้รัฐต้องพึงอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดตามกฎหมายเพื่อเป็นการปกป้องคุ้มครองศาสนาทุกศาสนา

2. ความสอดคล้องของร่างกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา 27 บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้

มาตรา 31 บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนาและย่อมมีเสรีภาพในการปฏิบัติหรือประกอบพิธีกรรมตามหลักศาสนาของตน แต่ต้องไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของปวงชนชาวไทยไม่เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของรัฐ และไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

มาตรา 34 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันสุขภาพของประชาชน

เสรีภาพทางวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง แต่การใช้เสรีภาพนั้นต้องไม่ขัดต่อหน้าที่ของปวงชนชาวไทยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และต้องเคารพและไม่ปิดกั้นความเห็นต่างของบุคคลอื่น

มาตรา 77 บรรคแรก รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

มาตรา 77 บรรคสาม รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีที่จำเป็น พึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจนและพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง

ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 206 ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ แก่วัตถุหรือสถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนาของหมู่ชนใดอันเป็นการเหยียดหยามศาสนานั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปีหรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 207 ผู้ใดก่อให้เกิดการวุ่นวายขึ้นในที่ประชุมศาสนิกชนเวลาประชุมกัน นมัสการหรือกระทำพิธีกรรมตามศาสนาใด ๆ โดยชอบด้วยกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 208 ผู้ใดแต่งกายหรือใช้เครื่องหมายที่แสดงว่าเป็นภิกษุ สามเณร นักพรตหรือนักบวชในศาสนาใดโดยมิชอบเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนเป็นบุคคลเช่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

3. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

ไม่มี

4. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ประมวลกฎหมายอาญา

5. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

5.1 ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

ไม่มี

5.2 ผลกระทบต่อสังคม

ร่างกฎหมายที่นำมารับฟังความคิดเห็นนี้ มีหลายมาตราที่สุ่มเสี่ยงจะเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เช่น การกำหนดองค์ประกอบความผิดไม่มีความชัดเจนและสามารถตีความในการนำไปบังคับใช้ได้กว้างขวาง ขัดกับหลักในการตรากฎหมายอาญาที่จะต้องตีความโดยเคร่งครัด ชัดเจน เพื่อมิให้มีการนำไปใช้ในทางจำกัดสิทธิเสรีภาพของอื่น กล่าวคือ กฎหมายนั้นเองจะต้องไม่ก่อให้เกิดช่องว่างของกฎหมายในตัวของมันเอง เพื่อมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดโดยทุจริตสามารถนำไปใช้โดยผิดวัตถุประสงค์จนก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้

5.3 ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

แม้ว่าการเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นหลักที่ต้องยึดถือ และไม่ว่าบุคคลใดก็ตามไม่ควรดูหมิ่นเหยียดหยามความคิดหรือความเชื่อของบุคคลอื่นก็ตาม แต่ถ้อยคำที่ใช้ในร่างดังกล่าวมีความไม่ชัดเจนแน่นอน รวมทั้งมีนัยยะในการมุ่งเน้นทางอัตวิสัยส่วนบุคคล ซึ่งทำให้เกิดปัญหาในการตีความกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ร่างมาตรา 206/1 อาจเกิดปัญหาการตีความว่าบรรดาสาวก ผู้นำศาสนา ความศรัทธา ปรัชญาการใช้ชีวิต หรือความรู้สึกของผู้นับถือศาสนาใดศาสนาหนึ่งนั้นมีความหมายเพียงใด หรือมุ่งหมายถึงตัวบุคคลใดบ้าง หรือร่างมาตรา 206/4 ในเรื่องการแปลความในเนื้อหาของพระธรรม คัมภีร์ หรือคำสอนนั้น อาจเกิดปัญหาการตีความว่าอย่างไร คือการแปลความที่ถูกต้องหรือบิดเบือน เป็นต้น ซึ่งโดยหลักกฎหมายอาญาต้องมีความชัดเจนไม่คลุมเครือ นอกจากนี้ตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยวางหลักให้รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็นการเพิ่มฐานความผิดขึ้นใหม่ดังกล่าวอาจส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายซึ่งมีโทษทางอาญากว้างเกินไปและอาจเป็นการจำกัดเสรีภาพในการแสดงออกหรือเสรีภาพในการประกอบอาชีพได้ การนับถือศาสนาเป็นเรื่องเสรีภาพในความเชื่อและศรัทธาโดยส่วนตัวของบุคคล การกำหนดให้พฤติกรรมการกระทำบางอย่างเป็นความผิด เพียงมุ่งประสงค์จะลงโทษ อาจจะเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเกินสมควร อีกทั้งเห็นว่าโทษทางอาญาไม่ใช่มาตรการที่จะแก้ไขปัญหาได้เสมอไป การใช้โทษทางอาญามากเกินไปอาจก่อให้เกิดภาวะปัญหาโทษทางอาญาเพื่อ และอาจขัดกับหลักการของมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่กำหนดให้รัฐพึงกำหนดโทษทางอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง เห็นควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจในสิทธิเสรีภาพ และศรัทธาในหลักศาสนามากกว่าจะนำมาบัญญัติโทษทางกฎหมาย

6. ผลกระทบของร่างกฎหมายที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption Risk Assessment)

6.1 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) ในการกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ

☐ มี

☒ ไม่มี

6.2 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) ในการกำหนดให้มีระบบอนุมัติ/อนุญาต

☐ มี

☒ ไม่มี

6.3 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) ในการกำหนดให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย

☐ มี

☒ ไม่มี

6.4 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) ในการกำหนดให้มีการออกกฎหมายลำดับรอง

☐ มี☒ ไม่มี

6.5 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) กรณีกฎหมายไม่ครอบคลุม

☐ มี☒ ไม่มี6.6 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) กรณีกฎหมายคลุมเครือ
ซ้ำซ้อน หรือขัดกัน☐ มี☒ ไม่มี

6.7 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) กรณีกฎหมายกำหนดโทษ

☐ มี☒ ไม่มี

7. การกำหนดให้มีระบบอนุญาตอนุมัติหรือการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่

☐ มี☒ ไม่มี

8. การกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ

☐ มี☒ ไม่มี

9. บทกำหนดโทษ

☒ ไม่มี☐ โทษทางอาญา☐ โทษทางปกครอง☐ โทษปรับเป็นพินัย☐ โทษอุปกรณ์

ส่วนที่ 4 การเปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างกฎหมาย

คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน ได้เปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างกฎหมายทางเว็บไซต์รัฐสภา www.parliament.go.th แล้ว ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2567

คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
จากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร